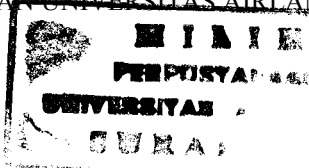
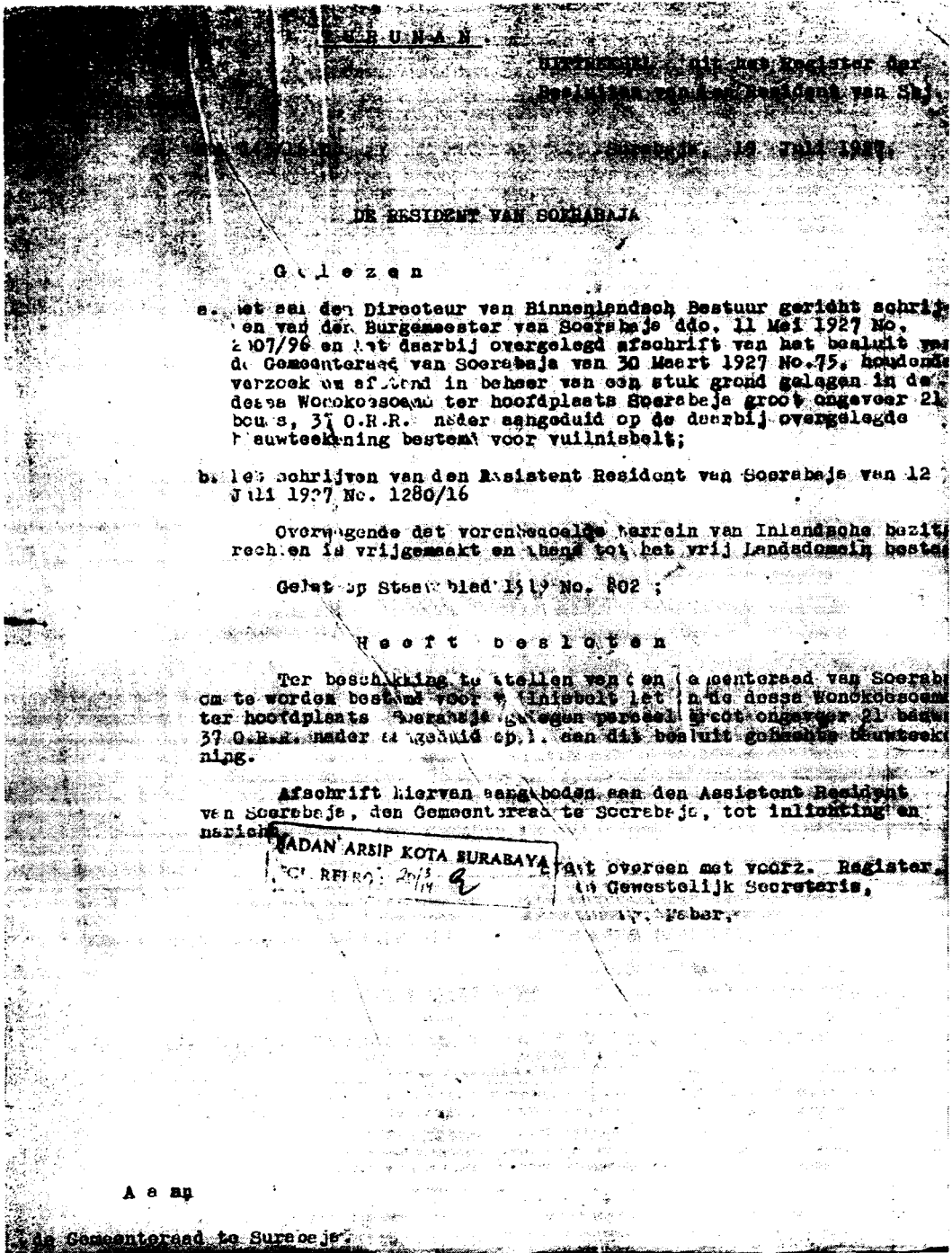

LAMPIRAN

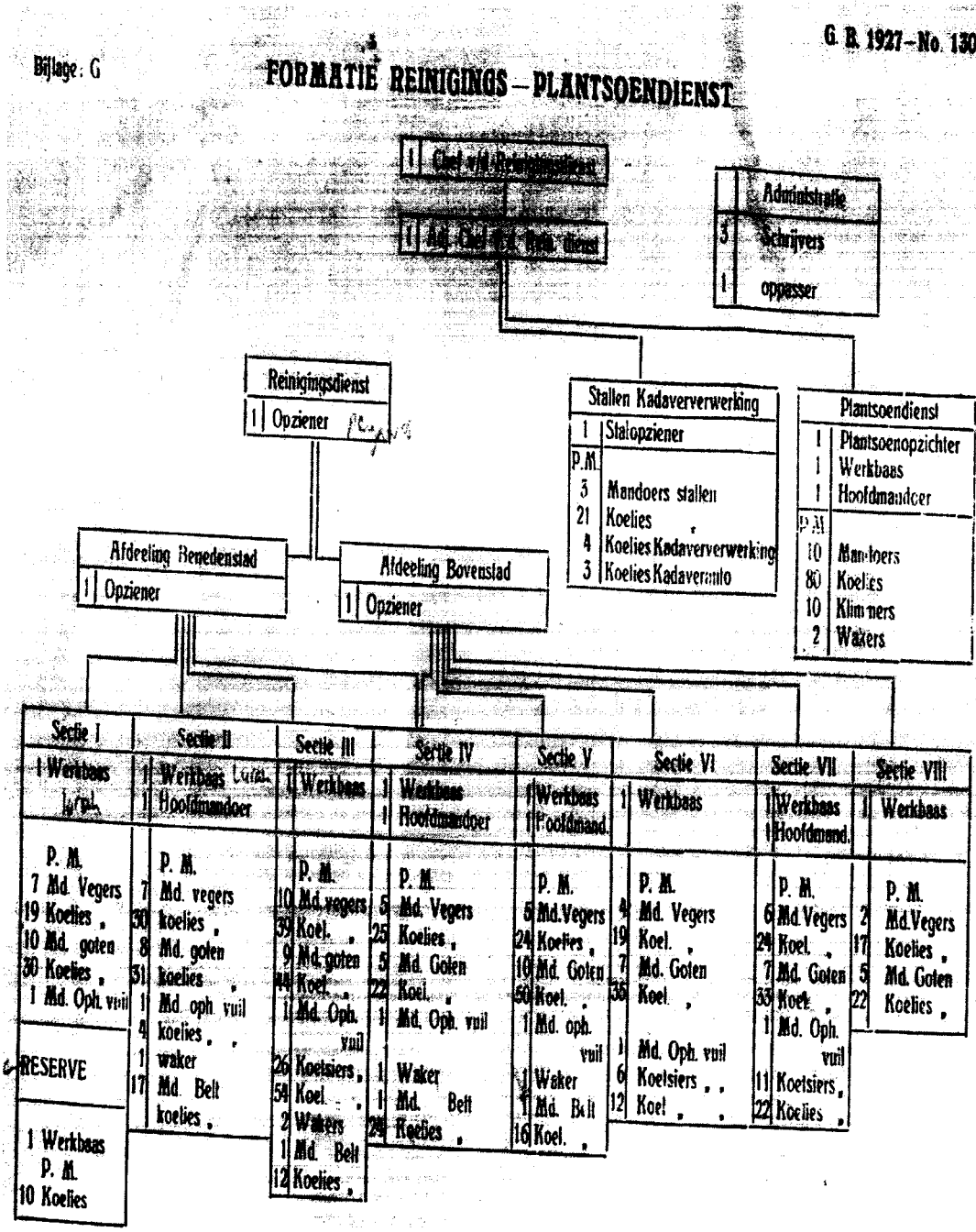

DAFTAR LAMPIRAN

Lampiran 1 : Arsip Kota Surabaya Box 46/782

Lampiran 2 : Struktur Organisasi *Reinigingsdienst* Tahun 1927

Sumber : Gemeentebleden Soerabaja over 1927 No. 130

Lampiran 3 : Spesifikasi Personel dalam Pasar

G. B. 1927 – No. 130.

Bijlage: C.

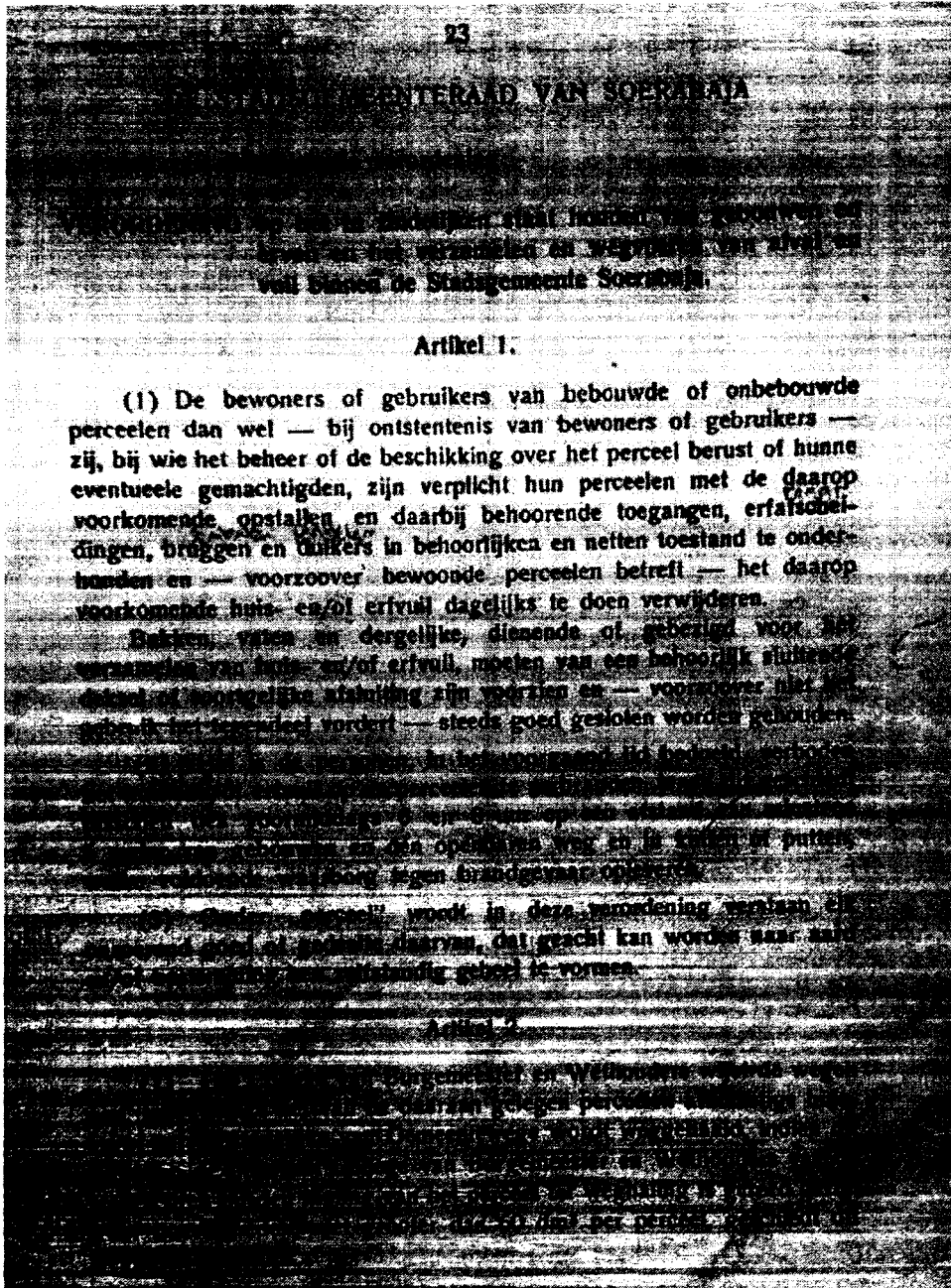
SPECIFICHTIE PERSONEEL VAN DE PASARS.

Sectie	PASARS	Bijzondere ambten.	Wettelijke ambten.	Stations	Kringing		Aard- vakken.
					Randien	Koebes	
I	Gezinsg	1	4	2	1	10	1
	Kepoetran	1	3	2	1	8	1
	Pezeleh	—	1	1	—	3	—
	Wonokromo	1	4	1	1	10	2
II	Toerie	1	5	2	1	10	1
	Beheden	—	3	2	1	6	1
	Sawahari	—	1	—	—	1	1
III	Bong	—	1	1	—	7	—
	Kallimati	—	7	1	—	2	—
	Pabean	1	10	4	6	29	6
	Ampel	—	7	—	—	1	1
IV	Kalimpar	—	1	1	—	3	—
	Kapusan	1	5	2	2	12	2
	Pegirian	1	4	2	1	7	—
	Pasiran	—	1	1	—	3	—
	Karreplein	—	1	1	—	1	—
		7	44	23	14	112	16

7 Same onder Pabean.

Sumber : Gemeentebleden Soerabaja over 1927 No. 130

Lampiran 4: Salinan Peraturan Sampah Kota Surabaya

De in artikel 1 lid (1) bedoelde personen zijn verplicht zorg te dragen, dat het kosteloos weg te halen huis- en/of ervuul geen glas, hittegevoelig, brandende of anderszins gevaarlijk te achten stoffen noch faecale of andere giftige stoffen, noch vloeibaar vuil bevat.

(2) Huisvuil en/of ervuul, welks op grond van het in lid (1) bedoelde niet onder het dagelijks kosteloos weg te halen valt, kan worden weggevoerd of anderszins worden begrepen, tusschen op werkdagen vóór 12.00 uur 's ochtts door den Reinigingsdienst worden verwijderd tegen betaling van f 0.35 per ½ m³ of gedeelte daarvan of van f 2.50 per volle karlading.

Ten kantore van den Reinigingsdienst kunnen tot het dagelijks weg- halen van grootere hoeveelheden huis- en/of ervuul dan 60 dm³ half- jaarlijksche abonnementen worden gesloten tegen een bij vooruitbetaling verschuldigde retributie van:

a.	vier gulden voor hoeveelheden van	61 — 90 dm³.
b.	zeven „ „ „ „	91 — 120 „
c.	achtien „ „ „ „	121 — 180 „
d.	vijf en twintig gulden voor	181 — 250 „

... voor 1/10 m³ of gedeelte daarvan boven 250 dm³.

... van 1 Januari tot en met 30 Juni en van ...

... Bij aanmelding tusschentijds wordt ... naar maatstaf van de kalendermaan- ...

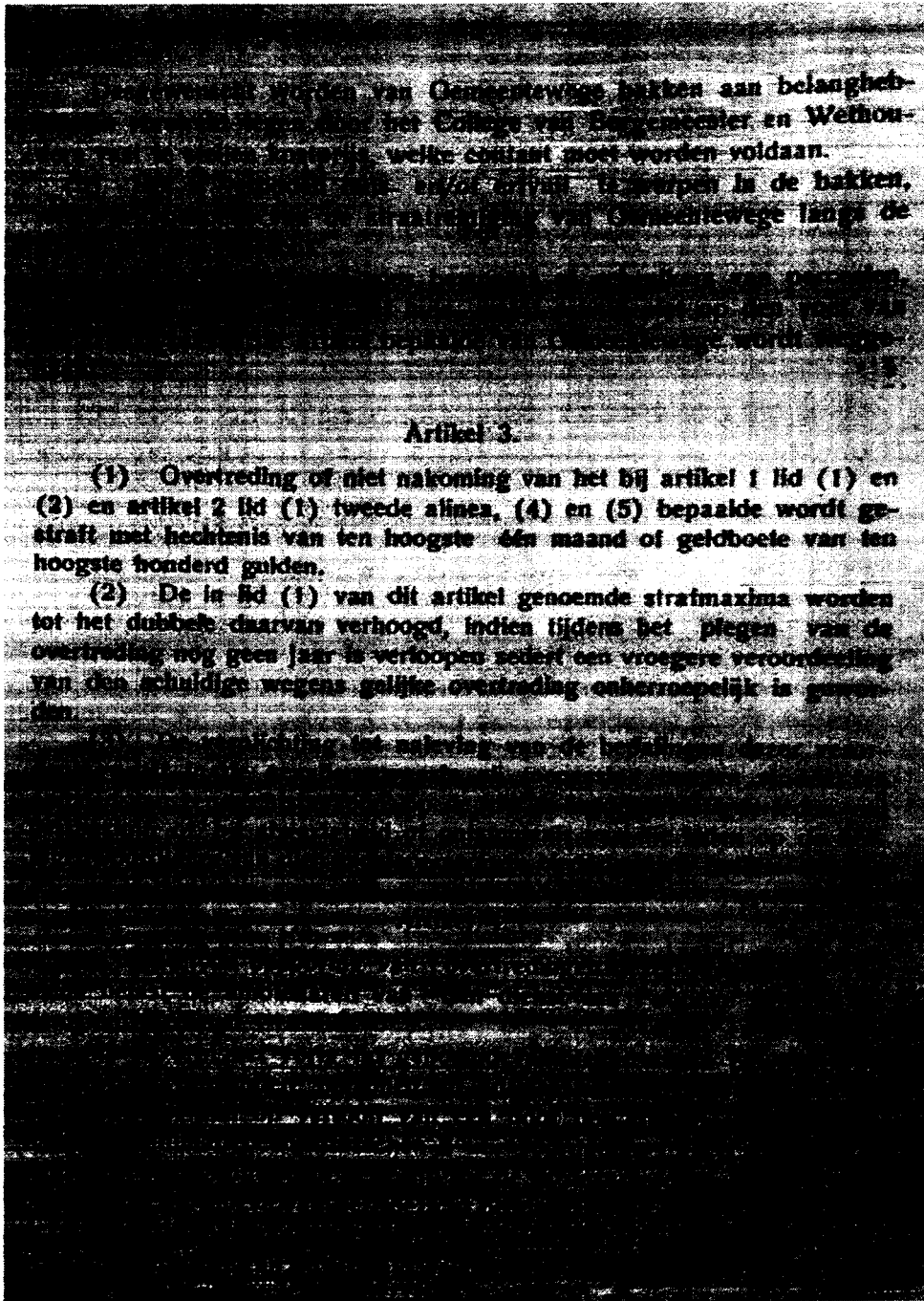
... het abonnement nog niet zijn verstrekt, ...

... Wetvoorders is bevoegd in bij- ... van den ... het abonnement tusschen- ... van het betaalde over de bij de ... kalendermaanden.

... en Wetvoorders is bevoegd ... afhankelijk van personeel, bestaand ... of ... op 24 ...

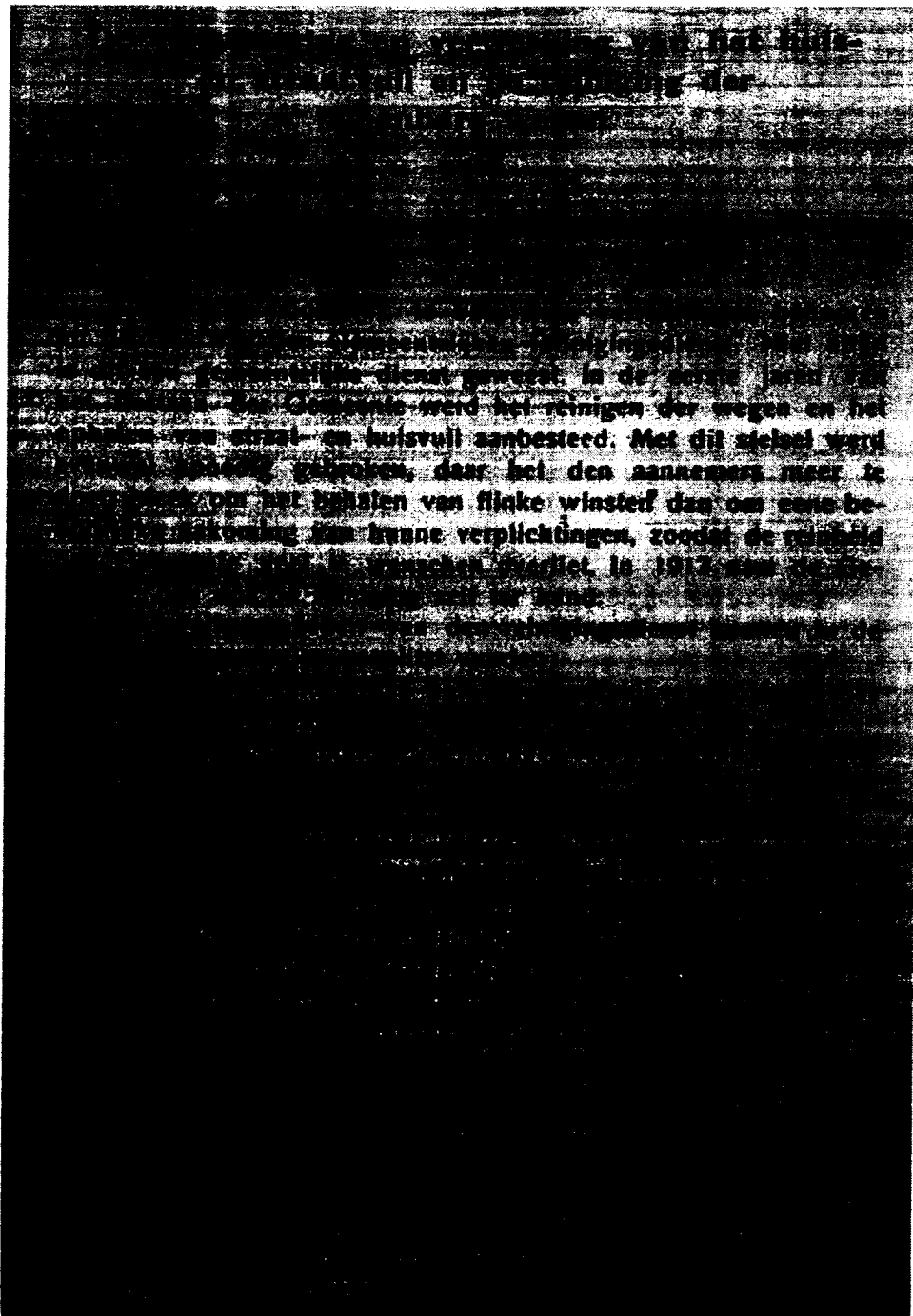
... te verhalen.

... de verwijdering gereed te ... dat verkeerde ...

Sumber : *Verordeningen Stadsgemeente Soerabaja Deel 1 (Bijgewerkt tot 1 Juli 1941)*

Lampiran 5 : De Hygiene in Gemeente Soerabaja

Het stelsel van vuil ophalen langs de wegen voldeed echter op den duur niet.

Het groote bezwaar ervan was, dat men niet de minste controle had op de hoeveelheid van het vuil, en dat de straatkeien nooit toereikend schoon kon worden gehouden, zoodat er voor een groot deel daarvan op de wegen der wijk werd afgevoerd.

Bovendien was het praktisch niet mogelijk te denken een deksel te voorzien, zoodat zij ook in regentijd opzich vooral in den vliegtijd, niet zonder gevaar waren.

Een en ander was aanleiding, dat in 1923 weer het oude stelsel van vuil ophalen werd ingevoerd, samengaande met terugkeer tot dierlijke tractie.

Gebleken was toch, dat het ophalen van het vuil met benzine-automobielen door het telkens op kleine afstanden moeten stoppen zeer oneconomisch was.

Alleen voor het vervoer van vuil over groote afstanden werden eenige auto's in dienst gehouden.

In 1922 was intusschen de Vuilnisverordening tot stand gekomen, welke te beginnen met 1923 langzamerhand voor verschillende stadsdeelen van toepassing werd verklaard, hetgeen ook de aanleiding tot bovengenoemd was.

In bedoelde verordening werd in hoofdzak het volgende bepaald:

1. Het ophalen van vuil geschiedt door eenige gemeentelijke vuilniswagens, welke worden voortbewogen door gemeentelijke vuilniswagenaars.

2. Het ophalen van vuil geschiedt op de afgesloten vuilniswagens, welke worden voortbewogen door gemeentelijke vuilniswagenaars.

3. Het ophalen van vuil geschiedt op de afgesloten vuilniswagens, welke worden voortbewogen door gemeentelijke vuilniswagenaars.

4. Het ophalen van vuil geschiedt op de afgesloten vuilniswagens, welke worden voortbewogen door gemeentelijke vuilniswagenaars.

5. Het ophalen van vuil geschiedt op de afgesloten vuilniswagens, welke worden voortbewogen door gemeentelijke vuilniswagenaars.

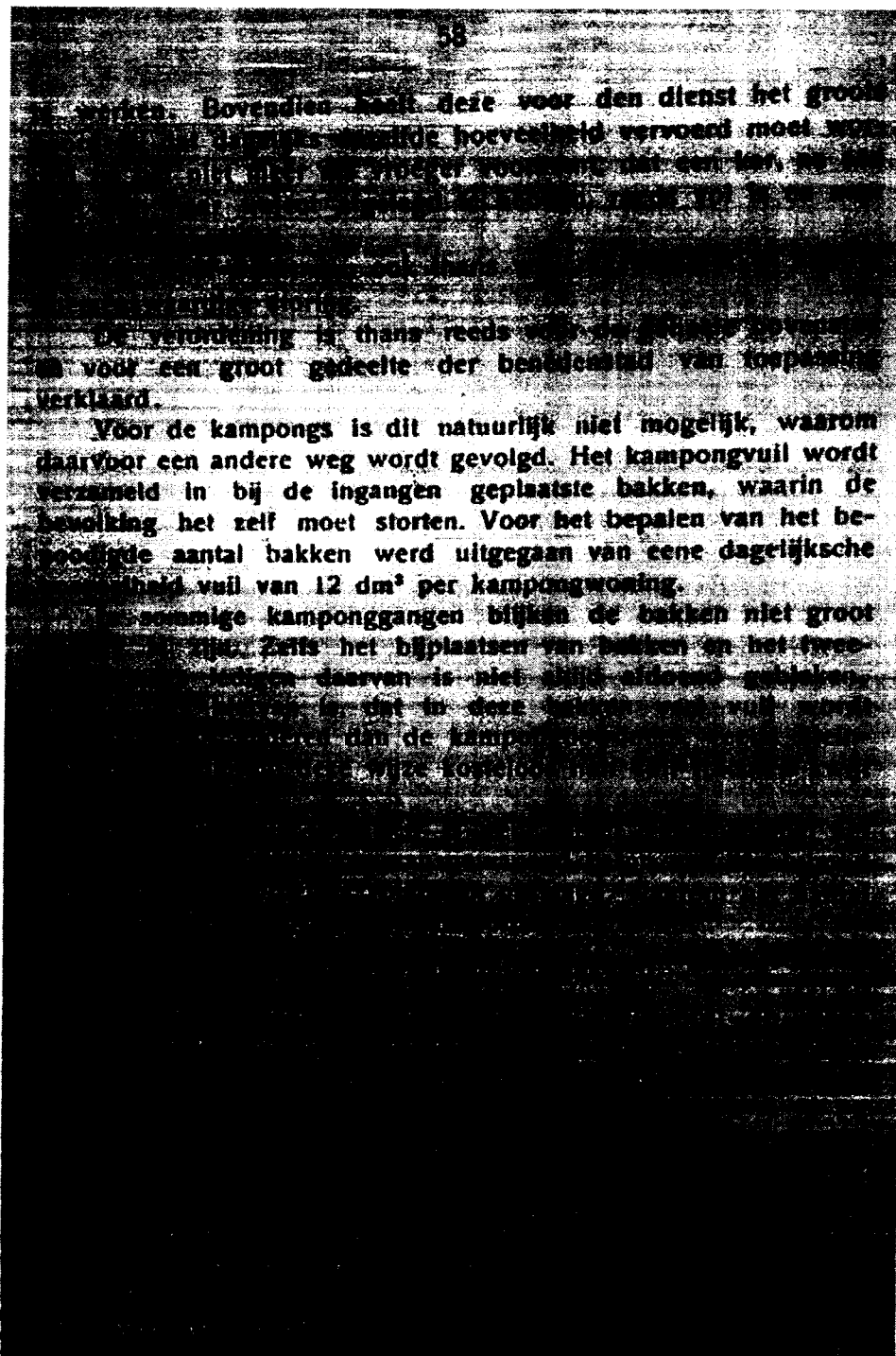
6. Het ophalen van vuil geschiedt op de afgesloten vuilniswagens, welke worden voortbewogen door gemeentelijke vuilniswagenaars.

7. Het ophalen van vuil geschiedt op de afgesloten vuilniswagens, welke worden voortbewogen door gemeentelijke vuilniswagenaars.

8. Het ophalen van vuil geschiedt op de afgesloten vuilniswagens, welke worden voortbewogen door gemeentelijke vuilniswagenaars.

9. Het ophalen van vuil geschiedt op de afgesloten vuilniswagens, welke worden voortbewogen door gemeentelijke vuilniswagenaars.

10. Het ophalen van vuil geschiedt op de afgesloten vuilniswagens, welke worden voortbewogen door gemeentelijke vuilniswagenaars.

59

Vervoer van het vuil.

Het vervoer van het huis- en straatvuil heeft grootendeels met ossenkarren plaats, die het rechtstreeks naar de belten en stortplaatsen brengen. In de woonwijken in het Zuiden der Gemeente, waarvoor de afstand tot de belten zeer groot is, wordt het door de karren verzamelde vuil in gereedstaande aanhangwagens gestort, welke dagelijks door een vrachtauto worden weggehaald en door ledige aanhangwagens vervangen.

In het Noordoostelijk deel der Gemeente, waarop de vuilnisverordening nog niet van toepassing is verklaard en waarvoor de transportafstand eveneens zeer groot is, wordt het vuil rechtstreeks door eene vrachtauto met aanhangwagen opgehaald en naar de belt vervoerd.

Vuilnisbelten.

Gedurende de laatste jaren wordt het verzamelde vuil in hoofdzaak gestort op lage, in den Westmoesson voortdurend onder water staande terreinen. Dit geschiedt op verzoek van den Plaatselijken Gezondheidsdienst ter bestrijding van het malariegevaar door vernietiging der muskietenbroedplaatsen.

Opheffen van lage terreinen met slachtoffer

Waar deze stortplaatsen niet alle ver genoeg buiten bebouwing liggen moet op eene vlugge en doelmatige afdekking van het gestorte vuil, in verband met het vliegengevaar, bijzondere getel worden.

Op de S.S. terreinen te Sidotopo geschiedde deze afdekking met sintels, op andere plaatsen met grond en zand.

In den drogen tijd wordt het gestorte vuil zooveel mogelijk op de belten verbrand, waardoor onmiddellijke afdekking niet noodig is.

Voor de eerstvolgende jaren, waarschijnlijk wel tientallen jaren, liggen binnen de grenzen der Gemeente nog zoovele lage en moerassige terreinen, dat het niet moeilijk zal zijn, geschikte stortplaatsen voor het vuil te vinden. Lage terreinen, die in verband met hunne ligging aangewezen zijn tot uitbreiding der bebouwing moeten hiervan natuurlijk uitgesloten worden, daar het niet wel doentlijk is, binnen enkele jaren op met vuil opgehoogde gronden te bouwen.

Tengevolge van het in ruime mate beschikbare beltterrein is de oplossing van het vraagstuk der vuilnisvernietiging op andere wijze voor de Gemeente Soerabaja niet dringend noodig.

Wel werd in overweging genomen, een proef te nemen met de verbranding van het vuil in daartoe ingerichte ovens, doch in verband met bovenvermelde omstandigheden en de hooge, aan bedoelde proeven verbonden kosten, werd daarvan voorloopig afgezien. Alleen zal eene proef genomen worden met het verbranden van het vuil in de kampongs in kleine, weinig kostbare oventjes.

Schoonhouden van de wegen.

Daar vrijwel het geheele oppervlak der gemeentelijke wegen van eene asfaltverharding is voorzien, levert de reiniging daarvan, zoodat van het verharde gedeelte, weinig bezwaar op. De onverharde gedeeltes in de woonwijken veroorzaken echter in den winter zeer groote hoeveelheden stof. Op verschillende wijzen wordt dit stof te binden, o.a. door besprenkeling met water. Ook worden evenwel de vliegen aangetrokken. Het gebruik van water wordt meer toegepast wordt. Een aldoend middel tegen vliegen is niet te vinden. Het is echter te hoog kosten meebrengt, is echter

het vangen der bomen door jachtors, die reeds voor een groot deel worden gebruikt. Het gebruik van deze methode is nog te kostbaar. Het gebruik van water wordt twee maal per dag toegepast, enkele malen in den drogen tijd zelfs meerdere malen.

Tot 1923 werden de wegen, behalve geweten ook eenige malen per dag besproeid, behalve natuurlijk op zonnige dagen. De besproeiing geschiedde door middel van handbediende sproeiapparaten, die met water of met een oplossing van kalkwater werden bediend.

waarom van een dergelijke besproeiing gesproken werd.

Alleen bij bijzondere gelegenheden, wanneer een buitengewoon druk verkeer verwacht wordt, heeft een ruime besproeiing der wegen plaats.

Het bezwaar der vroegere besproeiing was, dat hierbij te weinig water op de wegen kwam, om deze werkelijk schoon te wassen. Hiertoe moeten de wegen eigenlijk afgespoten worden, doch dit vereischt zulk een groote hoeveelheid water, dat de kosten veel te hoog worden en hieraan voorloopig niet gedacht kan worden.

Schoonhouden van goten, leidingen en riolen.

Behalve de wegen worden door den Reinigingsdienst ook de waggoten, spoor- en afvoertellingen en riolen regelmatig schoongemaakt.

Het uit de goten en leidingen verwijderde sels wordt verzameld en afgevoerd. Voordien werd het sels in de goten en leidingen verzameld en het afvalwater daardoor wordt vervuurd. Het sels wordt nu afgevoerd en het afvalwater wordt daardoor veel beter.

De werking der kamperbestanden en eene goede vloering van de riolen zijn belangrijke punten ten goede kunnen overzien.

De werking van den dienst.

De werking van den dienst is zeer van den omvang der stad afhangende. Het aantal dijken is met enkele duizenden.

De werking van den dienst is zeer van den omvang der stad afhangende. Het aantal dijken is met enkele duizenden.

De werking van den dienst is zeer van den omvang der stad afhangende. Het aantal dijken is met enkele duizenden.

De werking van den dienst is zeer van den omvang der stad afhangende. Het aantal dijken is met enkele duizenden.

De werking van den dienst is zeer van den omvang der stad afhangende. Het aantal dijken is met enkele duizenden.

62

Andere werkzaamheden.

Behalve met bovengenoemde werkzaamheden, die tezamen de eigenlijke gemeentereiniging vormen, is de Reinigingsdienst nog belast met enkele daarmede in verband staande verrichtingen, welke hieronder eene korte vermelding vinden.

Hiertoe behoort het schoonhouden van de uiterwaarden der rivier en van onbebouwde gemeentegronden, waarvan de begroeiing regelmatig wordt weggekap.

Voor het ledigen van beerputten beschikt de dienst over een tweetal motorpompen met tankauto's. De beerputinhoud werd tot nu toe nabij een der vuilnisbelten gestort. Uit hygiënische overwegingen zal dit in het vervolg niet meer geschieden en de inhoud in eene daartoe te bouwen septic-tankinstallatie worden gestort.

Het effluent van den tank wordt met behulp van één of meer stapelputten in den bodem gebracht.

Voor de vernietiging van dierenlijken wordt gebruik gemaakt van een z.g. n. kadaver-verwerkingsinrichting, waardoor de kada-

Interieur van de Kadaver-verwerkingsinrichting.

63

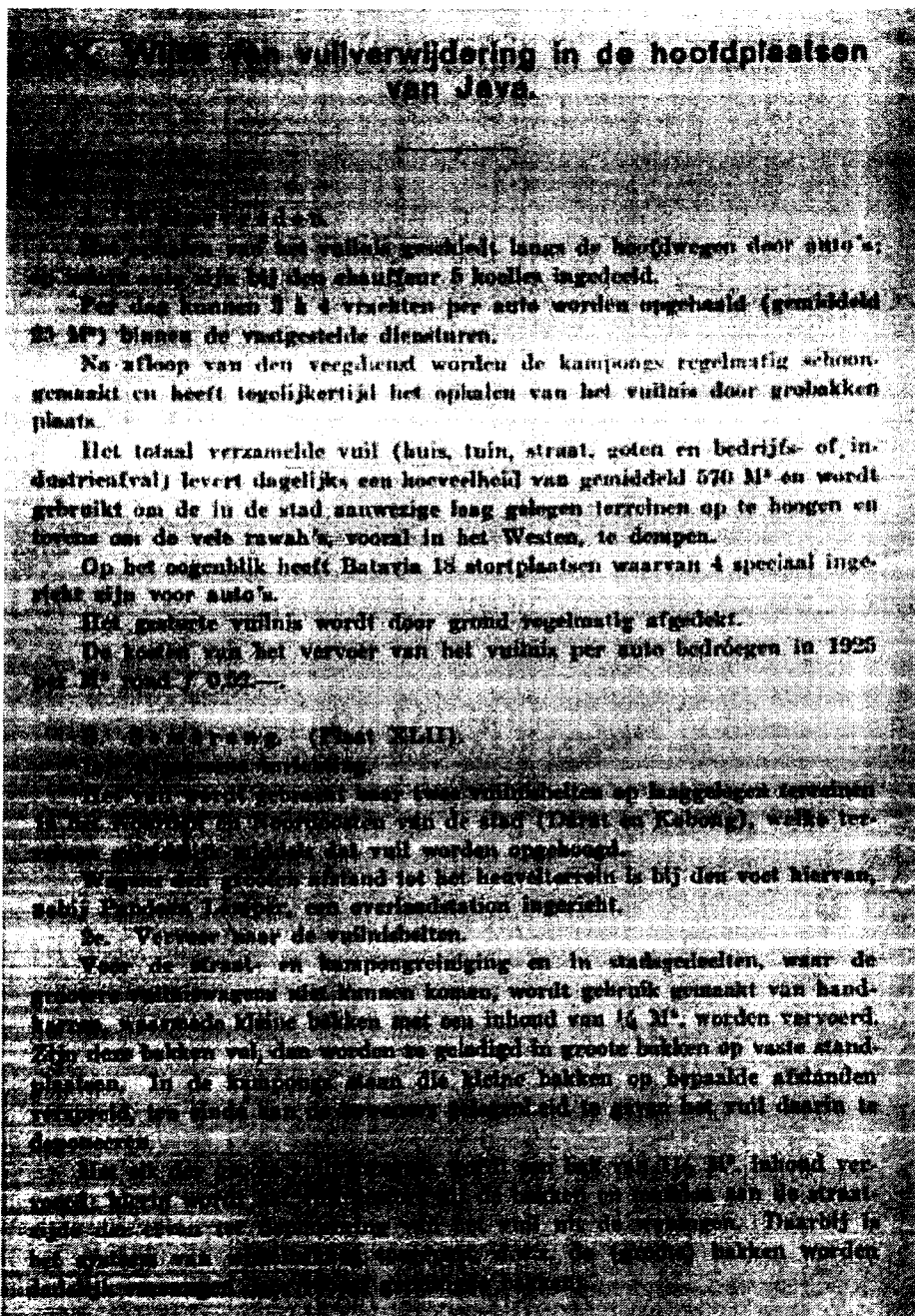
men gedeeltelijk in nuttige stoffen, als vet, beender- en vleesch- worden omgezet, voor welke producten geregeld afzet kan worden gevonden, evenals voor de pels- en runderhuiden. De dierenlijken worden met een daartoe bestemde auto opgehaald.

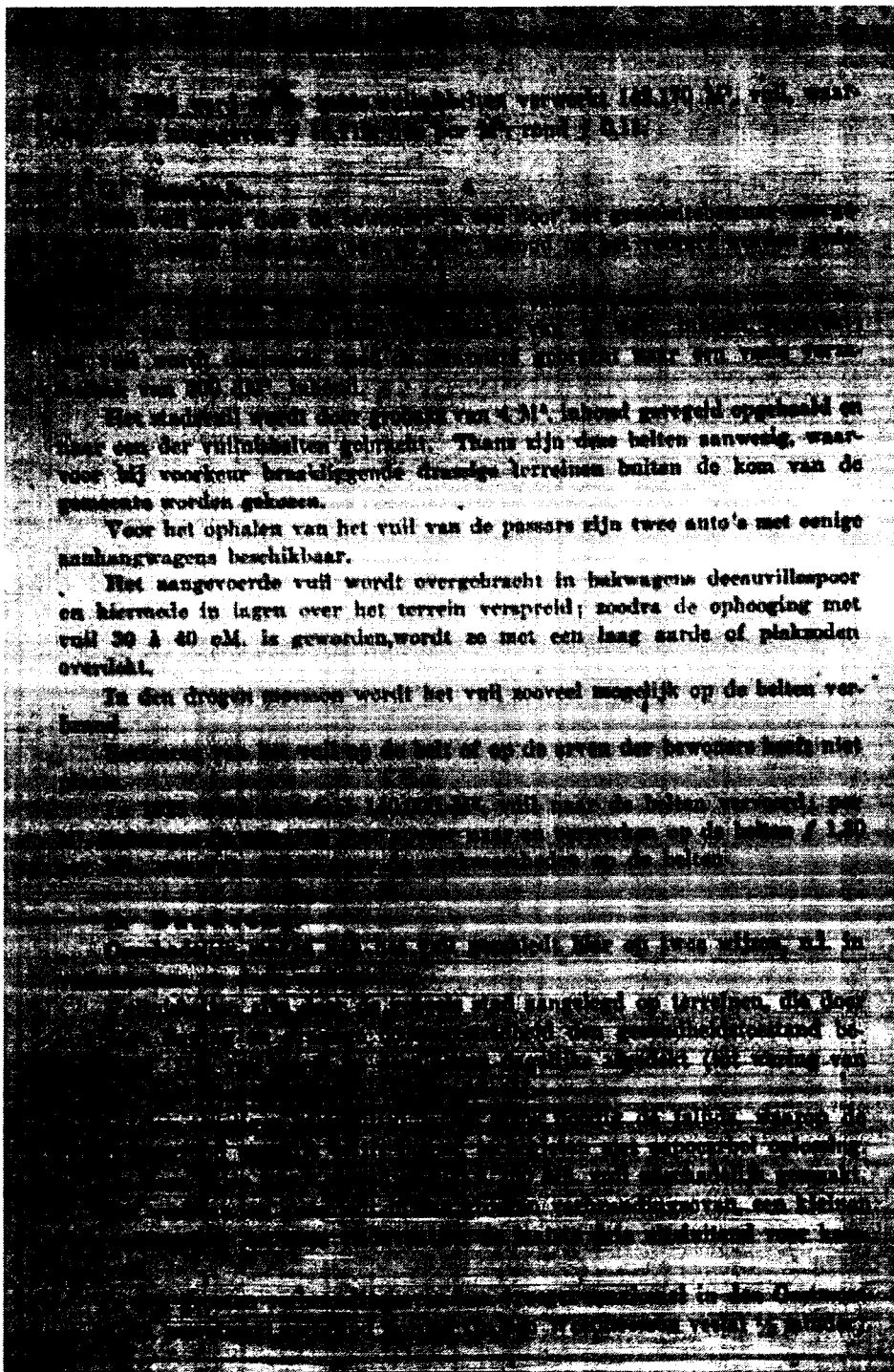
In 1925 werden met deze inrichting verwerkt:

146 paarden, 141 runderen, 191 varkens, 12 geiten, 6 katten en 734 honden.

J.T. Bethe, "De verwijdering en verwerking van het huis en straatvuil en de reiniging der openbare wegen." dalam buku *De Hygiene in Gemeente Soerabaja*, (Soerabaja: Druk van G.C.T. van Dorp dan co. Soerabaja, 1927

Lampiran 6 : *Indische Bouwhygiene Door C.J. De Bruijn Gep Generaa Major Der Genie
aanhangsel 1927*

Lampiran 7 : Laporan Kesehatan 1940-1941

Opgave betref...

Administratie	Regentschap	1940	1941	Totaal
Soerabaja	Soerabaja	1	1	2
	Sidoarjo	1	1	2
	Madjoeboeng	1	1	2
	Djember	1	1	2
	Totaal	4	4	8
Madjoeboeng	Madjoeboeng	1	1	2
	Tuban	1	1	2
	Lamongan	1	1	2
	Soerabaja (oud District)	1	1	2
	Totaal	4	4	8
Madjoera	Madjoera	2	2	4
	Ngatun	2	2	4
	Ngawi	2	2	4
	Ponorogo	2	2	4
	Patjitan	2	2	4
	Totaal	10	10	20
Kediri	Kediri	2	2	4
	Kudus	1	1	2
	Klaten	1	1	2
	Koel. Soerabaja	1	1	2
	Totaal	5	5	10
Madoera	Madoera	1	1	2
	Ponorogo	1	1	2
	Soerabaja	1	1	2
	Lamongan	1	1	2
	Totaal	4	4	8
Madoera	Madoera	1	1	2
	Ponorogo	1	1	2
	Soerabaja	1	1	2
	Lamongan	1	1	2
	Totaal	4	4	8

Kecamatan	Kecamatan	1940		1941		1940		1941		Total	Total
		laki-laki	wanita	laki-laki	wanita	laki-laki	wanita	laki-laki	wanita		
Bojonegara	Bojonegara	135	29	135	29						
	Totale	135	29	135	29						
Madien	Madien	3	1	3	1						
	Totale	5	1	5	1						
Madien	Madien	9	3	9	3						
	Totale	17	4	17	4						
Madien	Madien	32	8	32	8						
	Totale	57	14	57	14						
Madien	Madien	27	5	27	5						
	Totale	58	6	58	6						
Madien	Madien	3	-	3	-						
	Totale	8	-	8	-						
Madien	Madien	1	-	1	-						
	Totale	4	-	4	-						
Total		287	64	287	64						

Sumber : Laporan Kesehatan 1940-1941 Inventaris Arsip BOW Book 1 No. 581

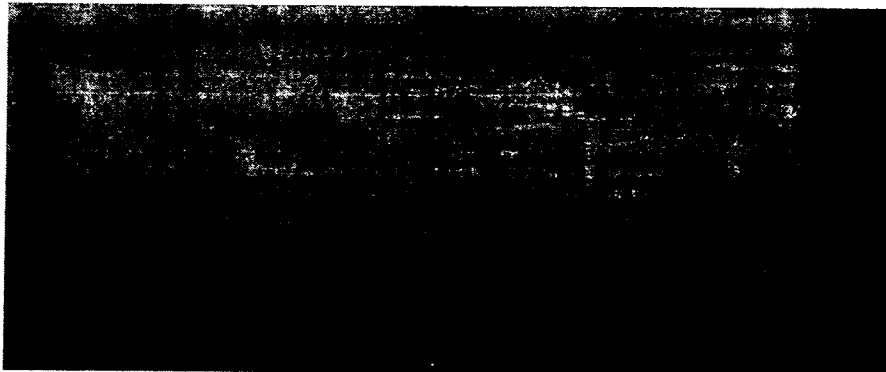
Lampiran 8: Decentralisatie Verslag 1916-1928

Gemeente Soerabaja.

Deze dienst heeft in eigen beheer bij de Gemeente.
Het ophalen van huis-, erf- en kampongvuil zoodaede het schoonmaken der goten werd op dezelfde wijze voortgezet als in het vorig jaar.
Voorgenomen proefreizen met onze Automobielvoertuigen pakt H.H. die in dit gebied voor Soerabaja bijzonder geschikt geschikt wordt.
Kantoor der Gemeente Soerabaja, Soerabaja, den 15 November 1928.

evens wordt dus aanmerkelijk kleiner, doch de capaciteit moet
rij, terwijl ook nog eens transport wij blijven bestaan. 1787
Voor de proefreizen wordt een bedrag van f 579 uitgegeven.
De besproeiing der wegen werd in de maanden September tot Novem-
ber geheel stopgezet wegens onvoldoenden aanvoer van water door
inkwaterleiding. Het aantal gemetselde standpijpen werd uitgebreid
in stuks.
Ter bestrijding van de stoflaag werden de wegbermen langs de ver-
keerswegen met residu besproeid, hetgeen goede resultaten opleverde.
De wegen langs welke vuil werd opgehaald is ± 100 K.M.
die werden gevoegd 73 "
besproeid 98 "
goten, die gevoegd worden schoongemaakt is 48 "
Dagelijks te vervoeren hoeveelheid vuil is 300 A 400 M³.
Met het vuil werden oude vestinggrachten gedempt en laaggelegene
gebouwen gespoeld.
Het materiaal bestond uit:
Wagons 178 stuks
Op de 2-wielige vuilwagens 43 "
Op de 4-wielige " 4 "
Wielige houten modderkarren 40 "
Op de 4-wielige " 4 "
Munitiebakken 590 "
Op de 2-wielige " 1400 "
Op de 4-wielige " 10 "
Op de 2-wielige " 11 "
aan groeten waren afgevoerd
Munitiekantoorrijen
Munitiebakken
Doodend werd aan
Op de 2-wielige " 11 "
Op de 4-wielige " 11 "
Op de 2-wielige " 11 "
Op de 4-wielige " 11 "
Op de 2-wielige " 11 "
Op de 4-wielige " 11 "
Op de 2-wielige " 11 "
Op de 4-wielige " 11 "
Op de 2-wielige " 11 "
Op de 4-wielige " 11 "
Op de 2-wielige " 11 "
Op de 4-wielige " 11 "
Op de 2-wielige " 11 "
Op de 4-wielige " 11 "

Sumber : Decentralisatie Verslag 1915-1916

In de maanden Februari en Maart had het ophalen van vuil met in
 verband trekvee plaats, wegens het uithreken van mond- en klauwwater in
 de stallen der gemeentereiniging.

Een inhuur van vee werd / 7.188.- besteed.

In verband met de plannen tot uitbreiding van het S.S. emplacement
 te Wondkromo werd de belt Boejean verlaten en werd het vuil verder gestort
 op een stuk terrein beneorden den Grissesechen weg, tot dit deel voor
 / 100.- aangekocht.

De besproeiingen met verbrandingsovers voor de vermindering van
 de vuil werden niet voortgezet.

Te Wondkromo werd een nieuwe stal voor het trekvee gebouwd, te
 Tegalain en Sklodadie een remise voor de sproeiwagens.

De stal Sklodadie I werd met het oog op een beter toezicht naar
 Sklodadie II verplaatst.

Een intensieve besproeiing was in verband met de vermindering van
 niet bepaald noodig.

Langs de wegen werden nog enkele gemetselde afvalplaatsen aangelegd.

De totale uitgaven voor den reinigings- en besproeiingsdienst bedroegen
 / 214.095.-

Sumber : Decentralisatie Verslag 1916-1917

Gedurende het verslagjaar stond de dienst onder den controle van het Binnenlandsch Bestuur te Salatiga.
 Nieuw materiaal werd niet aangeschaft, omdat dit tengevolge van de tijdsomstandigheden te duur was.

Gemeente Soerabaya

De afvalstoffen van langs de huizen gescheiden worden in vuilnisbakken, waarvan het aantal van 45 op 47 is toegenomen. Er zijn er 47 karren zijn er 45 steeds in bedrijf. De vuilverzameling geschiedt in de bovenstad 2 maal, in de benedenstad 3 maal daags.

De opgehaalde hoeveelheid vuil bedroeg gemiddeld \pm 450 tot 500 M³ per dag.

Met het vuil wordt de plas beoosten het voormalig kruidhuis te Pegirian, als ook een vroegere vischvijver langs den Griseeschen weg, opgehoogd. Het opgehoogde gedeelte beslaat een gezamenlijke oppervlakte van 18 bouw.

Het aantal door de gemeente geplaatste vuilnisbakken werd in verslagjaar van 835 op 1112 gebracht.

De gootreiniging heeft als gewoonlijk 2 maal daags plaats.

Enkele particuliere goten op het land Kepoetran, Sawahan en Merakaso werden schoongemaakt en uitgediept.

Met het oog op de toename van het verkeer moest langs enkele plaatsen, naamlijk Songoedjan, Kembang Djepoon, Societitsstraat, Pasar Gumbalang en Tjoedjoengan, het aantal wegen worden uitgebreid.

De kosten voor den reinigingsdienst bedroegen / 125.434.

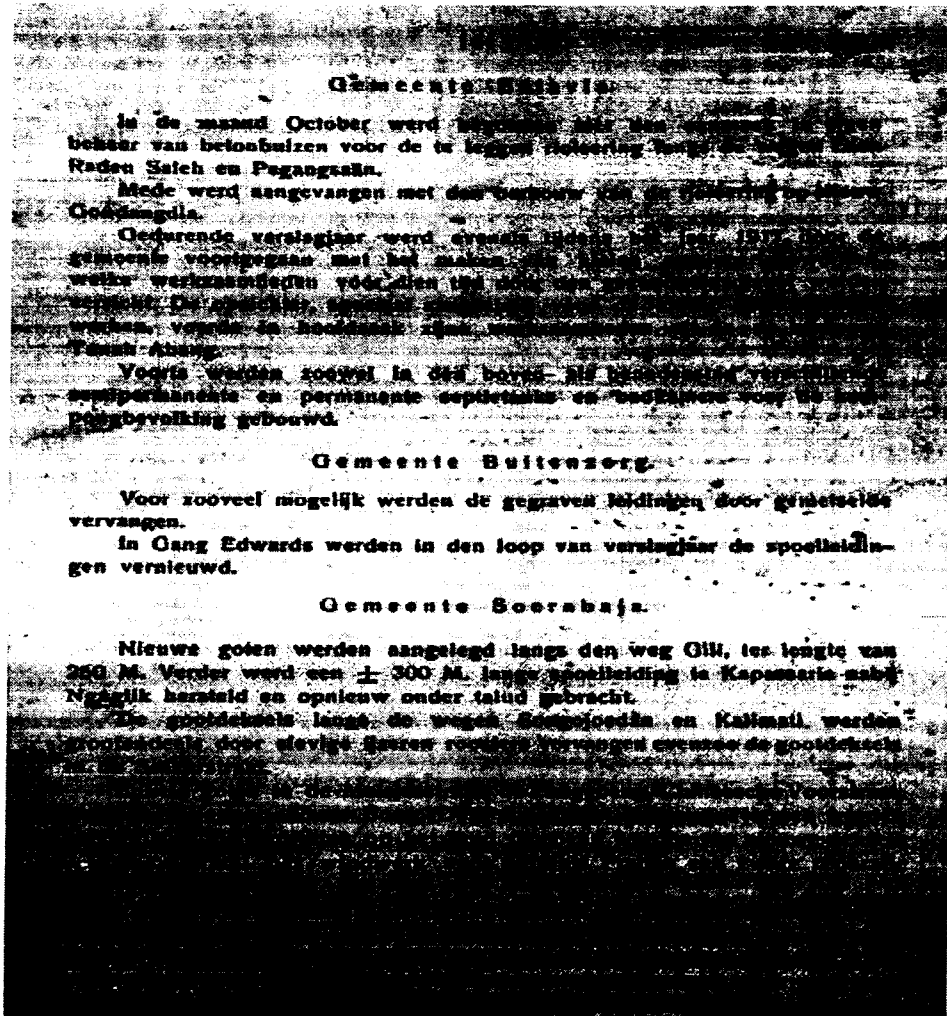
De afvalstoffen die der wegen moet in de maanden Augustus, September, October, November, December, 1917 voor 421.000 groot den worden verzameld.

De afvalstoffen die der wegen moet in de maanden Augustus, September, October, November, December, 1917 voor 421.000 groot den worden verzameld.

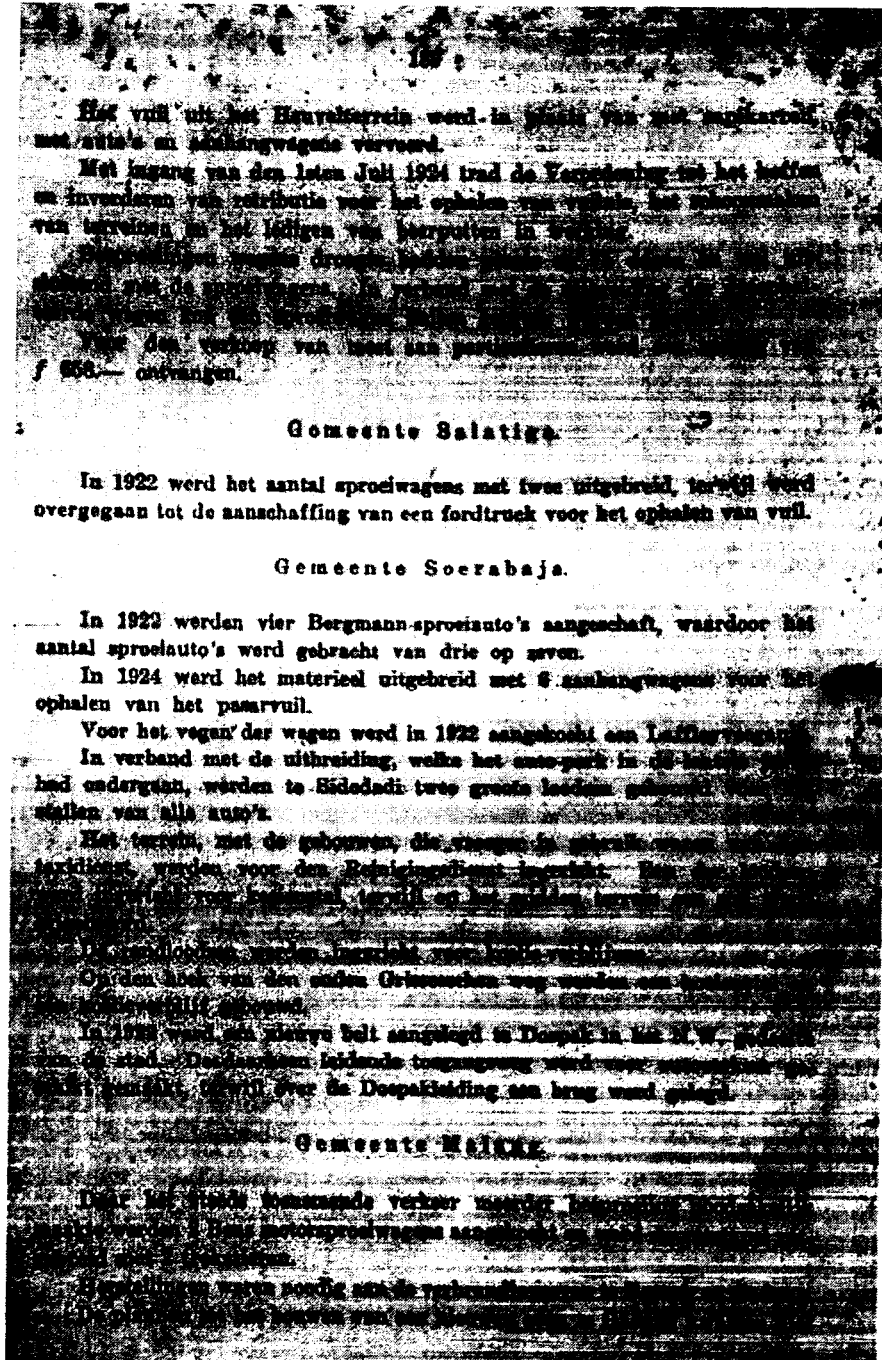
De afvalstoffen die der wegen moet in de maanden Augustus, September, October, November, December, 1917 voor 421.000 groot den worden verzameld.

De afvalstoffen die der wegen moet in de maanden Augustus, September, October, November, December, 1917 voor 421.000 groot den worden verzameld.

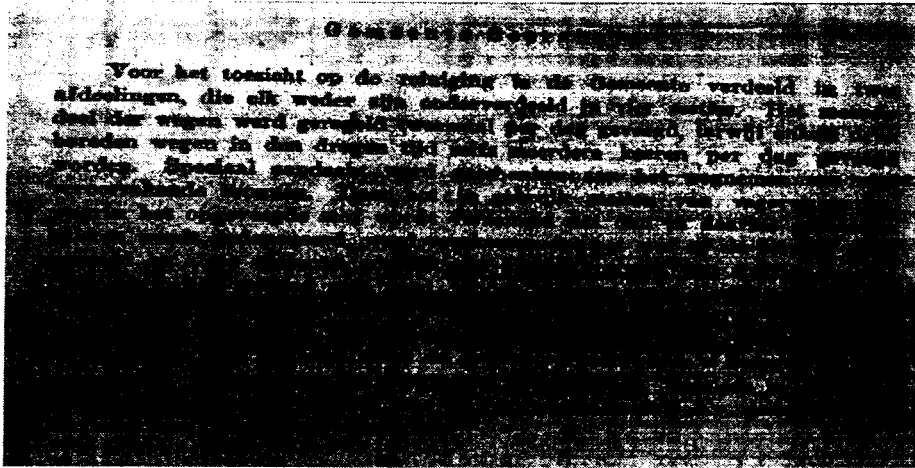
Sumber : *Decentralisatie Verslag 1917-1918*

Sumber : Decentralisatie Verslag 1918-1919

Sumber : *Decentralisatie Verslag 1924-1925*

250

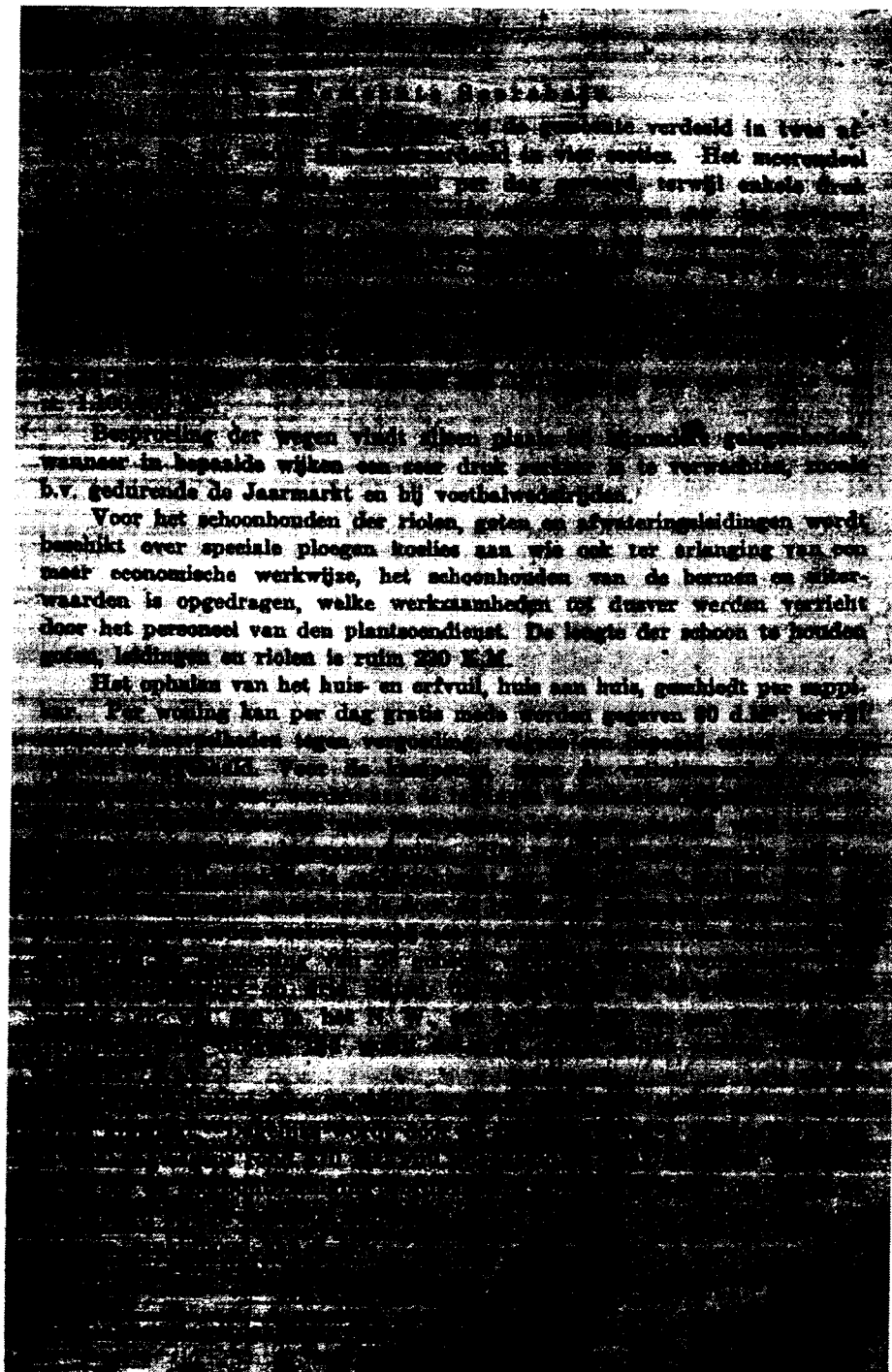
Voor het schoonhouden der riolen, goten en afwateringsleidingen wordt beschikt over speciale ploegen koelies aan wie thans ook, ter erlanging van een meer economische werkwijze, het schoonhouden van de berm en uiterwaarden is opgedragen, welke werkzaamheden tot nu toe werden verricht door het personeel van den Plantsoendienst. De lengte der schoon te houden goten, leidingen en riolen is ruim 180 K.M.

Het ophalen van het huis- en erfvuil, huis aan huis, geschiedt nog steeds volgens het oude, meest doelmatige systeem namelijk per sappikur. Per woning kan per dag gratis mede worden gegeven 60 d.M³, terwijl meerdere hoeveelheden tegen vergoeding, volgens een bepaald tarief kunnen worden vervoerd. Voor de kampong, waar de Vuilnisverordening niet kan worden toegepast, worden aan de ingangen betembakken geplaatst waarin de bewoning zelf het vuil moet deponeren. De norm hierbij werd gesteld op 10 d.M³ vuil per kampongwoning. Het voor de tractie van de vuilniswagens bestemde trekvee is ondergebracht in verschillende stallen, over de Gemeente verspreid, waardoor de door de herten af te leggen afstanden zooveel mogelijk worden verkort en bij het mogelijk uitbreken van besmettelijke veestiekten de besmetting van de gakeke veestapel wordt voorkomen. Gedurende den drogen tijd wordt het vuil op de belten zooveel mogelijk verbrand.

Zooveel dit niet meer mogelijk is, wordt het gestorte vuil met zand en kerk afgedekt. Dergelijks wordt door 40 spanwagens en 2 vrachtwagens met 10 spanwagens ruim 370 M³ vuil opgehaald en naar de belten gebracht.

Voor de hoerputreiniging wordt beschikt over twee motorpompen, ieder bestaand op het onderstel van een aanhangwagen en over twee tankauto's met een tankinhoud van 3 M³.

Sumber : Decentralisatie Verslag 1926-1927

Sumber : *Decentralisasi Verslag 1927-1928*

Lampiran 9 : Surat Kabar Kolonial

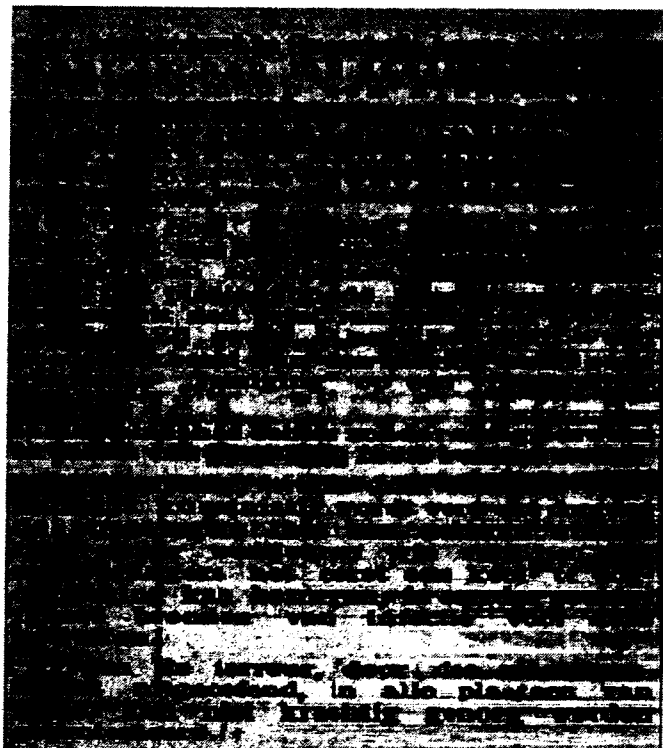
Het Nieuws van den Dag voor Nederlandsch-Indie tanggal 11 Juni 1920.

**Een vreemde ding over de Indische
stofplag.**

De *N. Soer. Ct.* ontving van den Heer Cucherouseet, den hoofdredacteur van *L'Éclair Économique* te Hanoi, die een studie heeft gemaakt over Java, uit Singapore een schrijven, waarvan het blad de volgende passage vertaald weergeeft:

„Ik ben ernstig ziek geweest ten gevolge van een vergifiging te Bandoeng en het slikken van stof te Soerabaja, welke in dichte wolken wordt opgejaagd door de straatvegers bij het reinigen der straten.

Eerst drie dagen geleden heb ik den eetlust weer teruggekregen. Dit belet mij echter

De Indische courant tanggal 26 Maret 1924

Bekendmaking.

De Burgemeester van Soerabaja maakt bekend, dat met ingang van 31 Maart 1924 de Vuilnisverordening van kracht wordt verklaard voor de wegen: Soeloeng Noord en Oost, Djoharlan, Polakstraat, Gang Blakang Polak, Pasar Besar Wetan, Kaliendo, Kapassari, Kali-anjar, Van Deventerlaan, Genteng.

Gebruikers van gebouwen langs deze wegen gelegen, zijn verplicht alle vuil en afval dagelijks te verzamelen in bakken van het vastgestelde model.

Deze bakken, mits geen grooter inhoud dan 60 d.M³. hebbende, zullen dagelijks van Gemeentewege gratis geledigd worden. Zij moeten daartoe aan de erfingangen worden geplaatst.

Voor het ophalen van grootere hoeveelheden vuilnis, kunnen ten kantore van den **Reinigingsdienst**, Missigitplein, abonnementen worden aangevraagd.

Nadere inlichtingen zijn dagelijks van 8 tot 1 uur v.m. te verkrijgen ten kantore van den **Reinigingsdienst**, alwaar ook het model der bakken te bezichtigen is.

De bakken zijn verkrijgbaar bij het Gemeentemagazijn te Pesapen N. 1601.

De Indische courant tanggal 16 April 1924

De Vuilnisverordening
 Met ingang van 22 April 1924 wordt de gemeentelijke Vuilnisverordening van kracht verklaard voor de wijken Boulevard, V. Hoopdorp, Oostelijke straat, Ideburg, Oost Brabant, V. Roesstraat, Van der Boezem, Oostelijke en Rochussenstraat.
 De Gemeentelijke Vuilnisverordening wordt tevens verleend voor de wijken en alv. dagel. te verkrijgen bakken die van een bakkei van 60 liter zijn.
 Deze bakken worden dagelijks tusschen 9 en 10 uur door de gemeente geleegd en moeten daartoe op het aangegeven uur aan den erfingang worden geplaatst.
 Bakken met een grooter inhoud dan 60 d. M³ worden niet gratis geleegd; daarvoor moet ten kantore van den Reinigingsdienst abonnement worden aangevraagd.

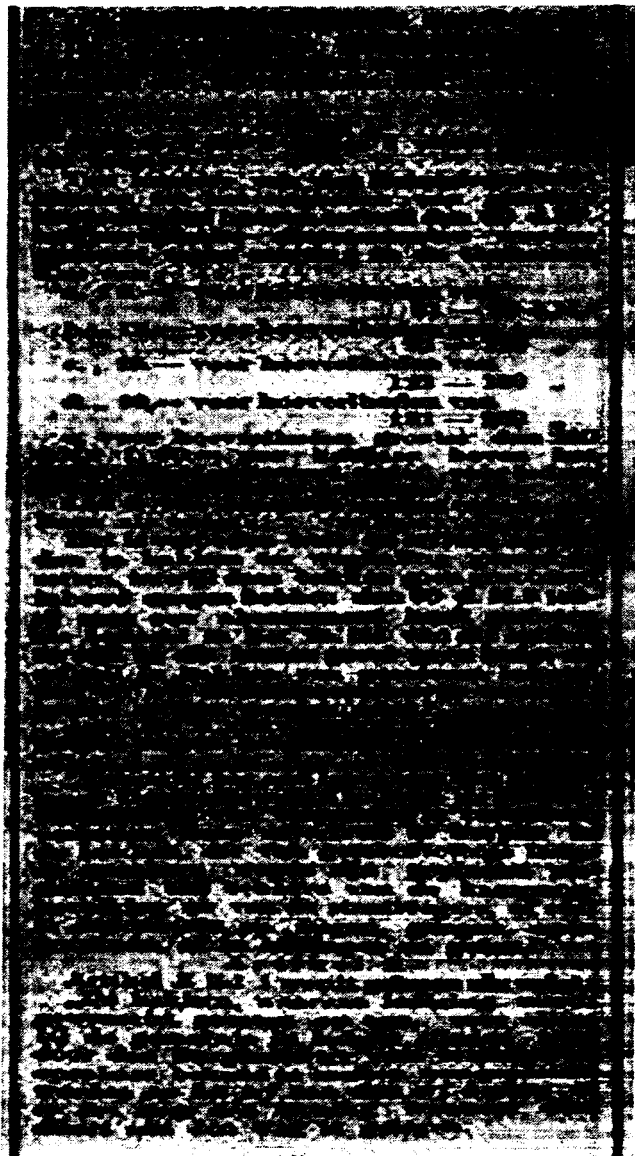
De Indische courant tanggal 23 April 1924

De Vuilnisverordening
 Burgemeester van Surabaja dat met ingang van 23 April 1924 de vuilnisverordening van de wijken Tempelstr., Oostelijke Kalongampak, Kalongampak, Kalongban, Groote Kalongampak en de Zoete.

De Indische courant tanggal 17 Mei 1924

De Vuilnisverordening
 Met ingang van 26 Mei a.s. is de Vuilnisverordening van kracht ook voor de wijken Djagalan, Oendaan, Plampitan, Perak en de Kerkhoflaan. Nadere inlichtingen zijn dagelijks te verkrijgen ten kantore van den Reinigingsdienst op het Muisjeplein (telef. 1739 Noord).

De Indische courant tanggal 31 Januari 1925

De Indische courant, tanggal 23 Nopember 1928

EEN NIEUWE BELT
Efficiency befraacht.

De Dienst van Bedrijven heeft — naar wij vernemen — het voorstel gedaan om aan de Zuid Oost-grens van Soerabaja, nabij Karangmendjangan, een stuk grond te koopen, dat ongeveer een oppervlakte beslaat van 14 bouws, en ingericht zal worden als belt.

Bedoeld terrein, waarvan een gedeelte gebruikt zal worden voor stalling van de hoelen van den gemeentelijken Reinigingsdienst, zal der gemeente ook het bedrag van f 50.000 kosten.

Werd dit terrein echter niet gekocht, zou de gemeente ook verplicht zijn om het vervoer van de hoelen van Soerabaja naar den van de twee andere werkers, namelijk die op de publiek en Woningbouw met de dienstransporteren.

Dit kan op twee andere wijzen geschieden, ten eerste door middel van de S. S., maar dan kost dit vervoer van de gemeente jaarlijks het forse sommetje van ongeveer f 26.000, of door middel van eigen ossenkarsen, maar dan kost het vervoer nog meer, men heeft namelijk uitgerekend, dat het der gemeente dan op een bedrag zal komen te staan van f 56.000, of meer, 's jaars.

Wanneer gekocht terrein met de bedoeling om er een belt van te maken, zal worden aangekocht, zal de gemeente goedkoper uitkomen, dan wanneer men het vuil op de een of andere wijze naar de verafgelegen belten vervoert.

Daar komt dan nog bij, dat het terrein in die buurt, waarop thans de stallen en koelbedden staan en gelegen is langs de Vinduetstraat, vrij zal komen en bereikt zal kunnen worden voor kleinwoningbouw.

Het ligt namelijk in de bedoeling, om daar dan ongeveer een twintigtal woningen meer te zetten, die ongeveer een bedrag van f 30 — tot f 40 — frank per muur zullen moeten opbrengen.

De Sumatra Post, tanggal 18 Juli 1938

Binnenland

Opzichter doodgestoken.

DOOR EEN ONTSLAGEN KOELIE TE SOERABAJA.

Soerabaja, 18 Juli (Aneta). Hedenmorgen om vijf uur is de opziener van den Gemeentelijken Reinigingsdienst, de heer Schotsman, toen hij zich per fiets naar zijn werk begaf, door een ontslagen Madoereeschen koelie van den Gemeentelijke Reinigingsdienst, met een piso bliati neergestoken.

Zwaar gewond werd de heer Schotsman naar de Centrale Burgerlijke Ziekeninrichting vervoerd, waar hij anderhalf uur later is overleden.

De tribune : soc. dem. weekblad tanggal 02 Februari 1937

Staking in Soerabaja.

Gemeente werft onderkruipers tegen staking van reinigings- personeel

SOERABAJA, 1 Febr. — Bij de gemeentelijke reinigingsdienst is een gedeeltelijke staking uitgebroken onder de gatenwerkers, die ontevreden waren over de nieuwe werkhuideling. Door deze werkhuideling was een klein deel van de gatenwerkers overbodig geworden. Door deze staking zijn de stadsdelen Ketabang, Plampitan en Genteng getroffen. Volgens Aneta zijn nieuwe arbeiders aangesteld. Die van de zijde der stakers worden bedreigd. Sabotage wordt gepleegd door vernieling van gereedschappen, zegt het artikel. De gemeente requirteerde militaire hulp om loezicht te houden.

De Indische courant tanggal 10 April 1926

De Indische Courant tanggal 08 April 1931

Soerabaijasch Handelsblad tanggal 07 Januari 1931

KAMPONGVERBETERING.

De aanleg van waterleiding en wegen in de kampong Sidedadi, waaraan geruimen tijd gewerkt is, kwam thans gereed. Deze kampong was een van de weinige, waar de vuilnisverordening nog niet in werking was getreden, met het gevolg, dat alle afval in de kampong zelf gedeponeerd werd. Daar in Sidedadi vele veehouders verblijf houden, is een regeling getroffen met de bevolking, betreffende den afvoer van het vele stalvuil, dat tot op heden eveneens in de kampong bleef liggen.

De vuilnisverordening zelf zal den 20sten Januari a.s. in werking treden.

Bataviaasch Nieuwsblad, tanggal 17 Februari 1919

Surrah te Soerabaja.

Hoewel dit niet wettelijk voorgeschreven is, zijn ter voorkoming van een verspreiding der ziekte, bij den gemeentelijken reinigingsdienst te Soerabaja 44 van de 175 trekosuren welke aan surrah lijden, doodgeschoten.

Soerabaijisch Handelsblad tanggal 18 Agustus 1938

**Waarschuwung aan de burgerij
Zorgt voor goede en goed gesloten
vuilnisbakken.**

Ma wij langzamerhand den tijd naderen, dat de vliegen weer hun intocht in de stad gaan doen met alle kwaden nasleep hiervan. In het goed er aan te herinneren, dat in de Gemeentelijke Vuilnisverordening een bepaling is opgenomen, ten aanzien van de bakken of vaten waarin het huisvuil wordt opgehoopt, van welke nauwkeurige aandoening de gezondheid van het huisvuil afhankelijk is. Overdoende bewaking van het vuil werkt het vliegen kwaad in de hand; hierop wordt sinds jaren in woord en geschrift door de autoriteiten, die de verantwoordelijkheid dragen voor de gezondheidsloosheid van Soerabaja, met kracht gewezen.

Wij ontvingen thans van het gemeentebestuur een schrijven, bestemd om onder de aandacht van onze lezers te worden gebracht te worden, waaraan wij het volgende ontlepen.

Volgens de Gemeentelijke Vuilnisverordening is het verboden huis- of erfelijk te vernemen of te weghaling gereed te stellen anders dan in goed gesloten en in behoortigen staat verhoerende bakken of vaten.

Op een eijde naleving van dit voorschrift, welke speciaal ter bevestiging van het vliegenvrees van betrekking is, zal in den vervolge streng worden toegezien.

Men zie in het bovverstaande nu eens met maatregelen van de gemeente, doch een waarschuwung, die rechtvaardig is het belang van de bewoners der stad is. De begeleidende verachtingen van de vliegenging, dysenterie en typhus, zijn ernstig genoeg om deze waarschuwung ter harte te nemen. Wij willen hier in het geheel niet spreken van de onaanbeveligheden die bij het in de wind staan deze bepalingen voor de betrokkenen kunnen ontstaan, doch wijzen op een positief belang, den gezondheidstoestand van kinderen en volwassenen. Die kan bij het nakomen van de genoemde bepalingen der Vuilnisverordening slechts bevorderd worden.

Soerabaijisch Handelsblad tanggal 22 Januari 1938

Faeraal-verzorging.

Aan de oplossing van dit probleem wordt, zoo deelt Wethouder Lengksone mede, gewerkt, voornamelijk de fondsen dit toelaten. Door de plaatselijke omstandigheden stuit dit echter op verschillende moeilijkheden. Na bevestiging der voorstellen met het systeem „desinfectie” zal terzake een voorstel als tusschen-oplossing aan den Raad worden ingediend, want de oplossing is een ondergrondse rioleering, welke voor Soerabaja dringend noodig is. Voorts valt daaraan, in verband met de hooge kosten ad ± / 6.000.000.—, echter niet te denken.

De in 1935 door het Gouvernement op verzoek der Gemeente speciaal voor dit vraagstuk ingestelde commissie bracht in 1931 rapport uit, waarin de richtlijnen voor het toekomstige rioleeringsplan, alsmede een globale begroting zijn opgenomen.

Dit groote plan kan echter, zooals gezegd, in verband met de zeer hooge kosten daaraan verbonden, niet worden uitgevoerd, tenzij het Land de helpende hand biedt en de noodige fondsen daarvoor beschikbaar stelt. Om aan de meest slechte toestanden een einde te maken is als eenvoudigste vorm gekozen, het aanleggen van boorputten, afgedekt door een dekplaat met waterlot. Deze voldoen volgens de F. O. D.-rapporten vrij goed.

De vliegenplaag in Soerabaja, wordt op de volgende wijze door de Gemeente bestreden:

- 1e. door nauwlettend toe te zien, dat de in de vuilnisverordening gegeven voorschriften terzake het afdekken der vuilnisbakken, strikt worden nageleefd, waartoe uiteraard in eerste instantie ook de Burgerij heeft mede te werken;
- 2e. door op elke der drie belten in de stad het vuil direct bij storting te doen afdekken met grond en de daarop nog voorkomende vliegen te doen bespuiten met een residu, waarvoor een nieuw praeparat „resex” wordt gebruikt;
- 3e. door te beginnen met medio Januari van dit jaar bij elke belt, zoowel op de plaats waar het vuil wordt geest van de stadskarren in de lorries, als op de plaats van storting, vliegendoorders (vliegenkerkhoven) — dat zijn hokjes van gedek waarin latten of bandijzers met wagensmeer bestreken zijn opgehangen — te plaatsen;
- 4e. door de karren, die weer stadswaarts gaan met resex te bespuiten ter voorkoming dat de vliegen van de belt naar de stad worden verplaatst.

Ten aanzien van de malaria-bestrijding kan worden medegedeeld, dat deze in de Stads Gemeente Soerabaja eind 1933 vrijwel als voltooid kan worden beschouwd. Het dagelijksche werk betreft het op peil houden van het bereikte resultaat.

Lampiran 10 : Bentuk Rumah Orang Tionghoa di Handelstraat pada Tahun 1900

Sumber : www.kitlv.nl diakses pada 10 Maret 2016 Pukul 12.24 AM

Lampiran 11. Material Alat Pengangkutan Sampah Tahun 1930-1939

No.	Jenis Material Pengangkutan	Jumlah Material Per-tahun												
		1930	1931	1932	1933	1934	1935	1936	1937	1938	1939			
1.	Gerobak Sampah Tertutup	62	54	68	67	70	82	96	92	95	101			
2.	Gerobak Sampah Terbuka	7	4	6	6	6	6	3	5	5	5			
3	Gerobak Sampah kecil tertutup	-	-	20	20	20	19	2	2	2	-			
4.	Gerobak Dorong Tertutup untuk membawa sampah ke depo	17	12	-	-	-	-	-	-	-	-			
5.	Gerobak Lumpur tertutup	49	50	51	51	51	52	54	54	57	55			
6.	Gerobak Lumpur Terbuka	19	19	14	14	21	22	22	25	24	27			
7.	Gerobak Penyapu Jalan besi kecil	62	62	6	6	5	-	-	-	-	-			
8.	Gerobak Penyapu Jalan besi besar	15	15	15	15	15	-	-	-	-	-			
9.	Gerobak Penyapu Jalan dari kayu	23	6	83	83	83	78	73	66	66	66			
10.	Gerobak Dorong untuk Sampah Kampung	13	10	21	21	21	20	25	25	26	26			
11.	Lorry Kayu (Transportasi Sampah di TPA)	71	71	71	71	71	74	73	73	74	74			
12.	Lorry Besi (Transportasi Sampah Kotoran Manusia/jamban di TPA)	8	4	8	8	8	9	8	8	8	8			
13.	Kereta Tempel pengambil sampah pasar	-	-	13	13	13	-	-	-	-	-			
14.	Kereta Tempel Pengambil Kotoran Manusia/jamban	-	-	3	3	3	3	3	2	2	2			
15.	Truk Pengambil Sampah Pasar	-	-	2	1	1	-	-	-	-	-			
16.	Truk Pemompa Kotoran Manusia/jamban	-	-	2	2	2	2	2	2	2	2			

Sumber : *Verslag van den toestand der Gemeente Soerabaja over 1930 & Verslag van den toestand der Stads Gemeente Soerabaja over 1931-1939*